

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilttérre és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések még elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. Y. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl Brünben: Stern M.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

A »Muraközi tisztai önésegélyző szövetség«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Nyilttér petitsora 10 kr.

A szőlődezmaváltsági tartozások megszüntetése.

Szőlőbirtokosainknak egy régi vágyát teljesítette a napokban Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter, a mennyiben rendeleti uton intézkedett az iránt, hogy a filloxera által elpusztított szőlőterületeket terhelő szőlődezmaváltsági tartozások abban az esetben, ha az illető terület más termelésre nem alkalmas, hivatalból teljesen töröltsenek; abban az esetben pedig, ha az elpusztult szőlők területe más miveltési ág alá vétetett, aránylagosan szállíttassanak le. Egyszersmind utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a hátralékos szőlődezmaváltsági tartozások behajtása végett folyamatba tett végrehajtásokat azonnal szüntessék be.

A pénzügyminiszternek ezt a nagyfontosságú intézkedését az érdekelt szőlőbirtokosoknak nem csak általános örömmel, hanem bizonyára osztatlan hálával fogják fogadni.

A szőlődezmaváltsági tartozások leírása tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendeletet (89.147. sz.) egész terjedelmében közöljük:

Körrendelet,

valamennyi magy. kir. pénzügyigazgatóságnak.

A még fennálló szőlődezmaváltsági tartozások végleges rendezése érdekében ki-

vánatos, hogy azok a hátralékok, melyek behajtása a szőlőbirtok jövedelmezőségének a filloxera pusztítása s illetőleg más elemi csapások által nagyobb mérvben beállott csökkenése miatt nem várható, az államkincstár követeléseiből töröltsenek.

A szőlőterületeknek adandó újabb állami kedvezményekről szóló 1891. I. törvény-cikk 6 § a biztosítja ugyan az említett szőlőterületeket terhelő szőlődezmaváltsági tartozásoknak egészben vagy részben való leírását; de miután tapasztalnom kellett, hogy a törvénynek e kedvezményt az érdekelt birtokos közönség csak szórványosan veszi igénybe és ennek következtében még mindig nagyobb összegű szőlődezmaváltsági tartozások könyveltetnek a nélkül, hogy azok befizetésére kilátás lenne: az említett tartozások rendezése szempontjából elhatároztam, hogy a szőlőbirtok jövedelméből be nem hajtható szőlődezmaváltsági tartozások leírását, illetve a más miveltési ág alá kerülő szőlőterületeket terhelő szőlődezmaváltsági tartozások aránylagos leszállítását hivatalból fogom elrendelni.

Ehhez képest a pénzügyigazgatóságot a következőkre utasítom.

1.

A pénzügyigazgatóság tartozik ama községek előjáróságát, a mely községek-

ben szőlődezmaváltsági tartozások állanak fenn, azonnal felhívni, hogy azokat a szőlőterületeket, a melyek más miveltési ágban nem használtatnak és a melyek a filloxera vastatrix rovar által vagy egyéb elemi csapás következtében elpusztultak, hogy a szőlődezmaváltsági tartozás azok jövedelméből be nem hajtható és a tartozás behajtása csakis az ingatlanra vezető végrehajtás útján vol a lehetséges, a pénzügyigazgatóságnak I. évi márczius hó végéig mutassák ki akként, hogy a kimutatásból s kérdéses birtokrészlet birtokosának a neve, a birtokrészlet hitellek jegyzőkönyvi és helyrajzi száma, térfogata és kataszteri tisztá jövedelme pontosan ki-vehető legyen.

A betérjlesztett kimutatásokat a pénzügyigazgatóság a földadó nyilvántartási biztosoknak kiadja a végből, hogy a kimutatott területeket a helyszínén kellő azonosítás útján megvizsgálva, a mennyiben arról győződnék meg, hogy a kérdéses birtokrészletek az említett mérvben elpusztultak azokat a 1891. évi 1533/P. M. számú utasításhoz kiadott D) jegyzékbe bejegyezzék és pedig: a jegyzék 1—5. rovatát a fejelírásnak megfelelően kitöltik s annak 11. rovatában az elpusztulás mérvét meghatározzák.

Az ekként felvett s vizsaterjesztett jegyzék az illetékes kir. adóhivatalnak oly

A „Muraköz“ tárczája

Lila tante szerelmi bajtala.

Írta: Bébe.

... Mindenekelőtt jöjünk tisztába a családi viszonyokkal. Édes egy nagy uradalom tisztartója, Lila tante pedig szegény megholdogult édes anyám hoppon maradt néneje volt, ki addig válogatott a férfiakban, míg arczán a ránczok nemcsak hosszában, de keresztben is elszaporodtak. Lila tante szerette különben háztartásunkat néies gyöngédséggel és aggszűzes pedanteriával. Gépszzerűleg kellett mindennek menni, hogy Lila tante összecücskerített ajkai egy helyeslő szót-kát kibocássanak; s jaj volt annak, ki zavarólag hatott a házi rendre: Lila tante szigorú szemel kerestüztébe esett s elevenen pörköldött meg ebben a lángban.

De hát nem erről akarok én most beszélni, végre is egy aggszűz vezette háztartás akár milyen rendez, nem érdekelhet senkit, mert a pedanteria unalmas, mint egy csupa egyenes utczakbó épült város. Egy esetet akarok elbeszélni, mely egyrészt kinutatója lesz annak, hogy a tüzökadó hegy még akkor is veszedelmes, ha már nem füstölög; másrészt pedig bizonyítja, hogy néha a medikus vicczek is sikerülnek.

Körülbelül két évre rá, hogy Lila tante vette át a kulcsok feletti uralmat, házukba jött hozzánk privát praxisa egy felvidéki birtokos fia, ki édes atya a gyakorlati gazdálkodásban akart előbb jártassá tenni, mielőtt rábizná a birtoka kezelését. Szelid, csendes, kevés beszédű

fiu volt, ki minden rábizott teendőit kötelességszabta pontossággal hajtott végre s ki ha e miatt atyám dicserő szavát hallá, elpirult mint egy tizenöt éves Bakfisch, mikor elsőzör hallja: „kezit csokolom nagysád!“ Lila tanteval a legnagyobb tisztelettel bánt s a mi gyerekes csinyeinkben soha se vett részt, de sőt gyakran megtörtént, hogy előre besugta, mi van készülőben s mi szőpen felültünk előre kiszámitott hatású vicczünkkel. Előttünk nem is volt garasa, de annál inkább kegyebe fogta Lila tante, ki egész neki pirulva beszélt a Józsi szolid, illedelmes viselkedéséről, gyöngéden czélozva a mi rakonczatlanságunkra.

S a rokonszenv a két senimentálismussal telített lélek között oda fejlődött, hogy egy tapasztaljuk, mintha Lila tante bizonyos gyöngédebb érzelmeikkel kezdene viseltetni Józsi iránt. Megrezzent, ha jött; elpirult, ha kezet csókolt neki; sötét színű ruháit felváltotta „jelző“ színű ruhákkal; titokban olvasgatta a lapok kis hírdetéseit s gyakran aláhuza egyik-másik örököség és üdéséget ígérő hírdetést. Bátyámmal, ki harmadéves medikus volt, örömmel észleltük e jelenségeket, miképen hozunk össze ebből valami mulatságosat. A jelek mind a késői szerelem kitörésére vallottak, de pozitív objektumunk hiányzott ahhoz, hogy valami sikerült dolgot összehozzunk. De hát a véletlen néha kedvelője a tréfa csinálóknak.

Egy nap Lila tante már kora reggel bekocsizott a városba bizonyos bevásárlásokat tenni. Tudtuk, hogy csak este kerül elő s így a meglepetéstől nem tartva, besuhantunk szűzi szobájába azzal a szándékkal, hogy minden holmiját összturkáljuk meg valami jele nem akadunk. Bátyám szerencsésebb kutató volt nálam-

nál, mert alig egy negyed órai keresés után a szekrény egy rejtett zugából üveget vont elő, melyre Lila tante pókhaló betűivel volt felírva: „Szerelmi bajtala.“ Falrengető kacajjal fogadtuk a „leletet“ s azonnal összeduktuk fejünket, hogy valami esinyt, bolondosat, eszeljünk ki. Gondolkoztunk, próponáltunk, disputáltunk, de nem tudtuk hamarjában megtalálni az eszközt, míg bátyám hirtelen karongradva felkiáltott: „meg van!“ Egyidejűleg markomba nyomta az üveget s elrohant. Én utána bámultam s mérgeledve tűnődtem, miért nem sikerült nekem egy jó gondolatot kifundálnom.

Alig pár perc múlva hamis arczal lép be bátyám, dobozzal kezében. Csodálkozva nézek rá, mikor ő karongrad s rámutatva a doboz tetejére, halk kacajjal kanalat vesz elő s tele merítve a porból, mi a dobozban volt lassan belehullatja az üvegebe. A dobozra az volt írva: „hányató borkó“ — Sietve rázogattuk az üveget, míg a por elolvadt, s kutatásaink minden nyomát eltüntetve osontunk ki a szobából.

Lila tante megérkeztek a legnagyobb tiszteletudással segítettünk minden csomag leszedésénél s udvariassággal akartuk a tréfa hatását tompítani.

Ebéd után siestázni a verendára ülünk s szittuk cigarettéinket, míg Józsi jelentését teite édes atyáinknak.

De egyszerre sápadni kezd egészségétől duzzadt arca, szédelegve támoilog a verenda széléig s a tengeri betegség vulkánus erővel tört ki rajta. Lila tante rémes sikojjal rogy a balsakra, míg mi egyszerre rájöve a kitörés okára, kacagva dőlünk egymásra s siettünk a szegény áldozat kinjait egy pohár szódavizzel enyhíteni.

Barna Kőpe.

utasítással adandó ki, hogy a jegyzék 6. és 7. rovatát töltsé ki, annak 8-ik rovatába az 1883–1890. években esedékessé vált évszámokból még tényleg fennálló hátralék összegét, a 9-ik rovatba pedig az 1891–1893. években esedékesé vált évszámokból még tényleg fennálló hátralék összegét jelezze be akként, hogy a 8-ik és 9-ik rovatba jegyzett számtételek összege az 1893. év végével tényleg fennálló hátralékot mutassa.

Az így összeállított kimutatást a pénzügyigazgatóságnak a helyszíni vizsgálatot teljesített közege, az előjárásának a vizsgálatnál jelen volt tagjai, a kir. adóhivatal tisztjei aláírják, a pénzügyigazgató láttaozza és utóbbi azt községenként külön-külön jelentés kíséretében, esetenként azonban egész kerületére nézve legkésőbb folyó évi június hó végéig hozzám feltesztelni tartozik.

Azok a kir. pénzügyigazgatóságok, a melyeknél a jelen rendeletben említett területek nincsenek, a fentemlített záros határidőig nemleges jelentést tesznek.

A községi előjárások által betervezett kimutatásba bejegyzett ama területek, melyekre nézve a földadó nyilvántartási biztos a helyszíni vizsgálat során azt állapította meg, hogy azok paragon hevernek s más művelési ág szerint nem használhatók (1891. évi I. t. cz. 6. §-ának a) pontja) külön D) jegyzékbe veendőek fel s úgy a D) jegyzék szerkesztése mint az összes szőlődezmaváltság-tartozás leírása tekintetében az 1891. évi 1533. P. M. számú utasítás 31. §-ában meghatározott eljárás követendő.

2.

Hivatalból veendő folyamatba az eljárás a más művelési ágba átment szőlőterületeket terhelő szőlődezmaváltsági tartozások aránylagos leszállítása iránt is (1891. évi I. t. cz. 6. §. c) pont) és pedig akként, hogy a pénzügyigazgatóság a földadó törskönyv és a kataszteri alpmunkálatok segítségével megállapítja hogy melyik községekben érvényesítettek ilyen természetű művelési ág változások ezután a kir. adóhivatalok útján meggyőződik arról, hogy a más művelési ágba átment volt szőlőterületek terhelő szőlődezmaváltság-tartozás, igenlő esetben a kérdéses esetben a C) jegyzékbe hivatalból felveszi s a szőlődezmaváltság tartozásnak a kataszteri tiszta jövedelem arányában leendő beállítása iránt a már hivatkozott utasítás 30. §-a értelmében intézkedik.

3.

Meghagyom a pénzügyigazgatóságnak, miszerint a filloxa rovar pusztításai által érintett községekben a szőlődezmaváltság tartozásoknak kényszer útján való behajtását még az esetben is mellőzze, ha az illető községből a filloxa által pusztított szőlőterületeknek biztosított kedvezmények elnyerése iránt bejelentések nem érkeztek. Amennyiben pedig a filloxa vastalix rovar által pusztított szőlőterületeket terhelő váltságtartozás behajtása iránt a végrehajtási eljárás folyamatba tette volna, azt jelen rendeletm vétele után azonnal szüntesse be.

Budapest, 1894. február hó 24-én.

Wekerle.

A magyar árustatistika felvételenek módosítása.

A magyar árustatistika a postai csomagokról a posta- és távirádahivatalok gyakran igen hiányosan szolgálták, pedig ezen statisztika a magyar ipar- és kereskedelem fellendülését célzó rendelkezéseknek szolgálnak alapul, s mely czélnak támogatása hazafiai kötelesség is. Ez okból a magyar árustatistika felvételére vonatkozó szabályokat revidálás alá vettem s az új felvételi szabályokat azon felhívással közlöm a posta- és távirádahivatalokkal, hogy azoknak a tárgyhoz méltó buzgalommal minden tekintetben megfelelni igyekezzenek.

1. A magyar árustatistika tárgyát a magyar korona területére behozott és innen kivitt áruk minőségének és mennyiségének feltüntetését képezi, a postai csomagokkal tehát:

a) az Ausztriából, a megszállott tartományokból s a külföldről kézbe-ítes végett beérkező és

b) az ezen országokba címmezve a postahivataloknál feladott összes csomagok, tekintet nélkül súlyukra, avagy hivatalos, utánvételes stb. jellegükre, képezik e statisztika tárgyát.

2. Ezen csomagok statisztikai adatainak felvételére a) a kézbe-ítesnél az Ausztriából eredő csomagokra nézve fehér színű, a megszállott tartományokból s a külföldről jövőkre pedig világos sárga színű űrlapok; b) a feladásnál, úgy az Ausztriában, mint a megszállott tartományokban s a külföldre címzett csomagoknál is kékes színű „árunyilatkozatok” szolgálnak.

A) Érkezés.

A kézbe-ítes végett érkezett és árustatistika alá eső (Ausztriából, a megszállott tartományokból s a külföldről eredő) csomagoknál a postahivatalok a következőleg járnak el.

3. A nem kincstári hivatalok az Ausztriából eredő csomag, illetve szállítóévelhez a fehér színű, a megszállott tartományokból s a külföldről eredő csomagokhoz a világos sárga színű „árunyilatkozat” című űrlapot, az „ertesítés” kialakítása előtt töltik ki úgy, hogy minden szállítóével, illetve a szállítóével nélkül érkező minden csomag adatait egy külön ily űrlapra felveszik és pedig:

a) a raktárkönyv folyó számát illetve folyó számait, mely alatt a szállítóével (csomag vagy csomagok) a raktárkönyvbe van (vannak) bejegyezve. Ez adat mellé a postahivatal hely és kelti bélyegzőjének olvasható lenyomatát alkalmazza;

b) a fehér színű árunyilatkozatba bejegyzés után, hogy a csomag, illetve ha több van egy szállítóével, a csomagok, mely országból erednek. Erre nézve a szállítóével színe és felirata ad tájékoztatást; oly esetben, midőn a hivatal az eredő országot nem tudja meghatározni, írja be ez adat helyett a felvevő hivatal nevet, mely a szállítóével látható bélyegző lenyomatából másolandó le. Ausztriából eredő küldeményeknél a fehér színű nyilatkozatba ez adatot feljegyezni nem szükséges, minthogy az az űrlap szövegében nyomtatásban jelentkezik;

(Vége köv.)

Különfélék.

— **Március 15-ének**, a nemzet ébredésének emlékünnepe Csáktornyan is hatalmas lelkesedéssel megünnepezték. E hó 15-én d. e. az áll. tanítóképző intézet és d. u. 2 órákor a polgári iskola tartott iskolai ünnepélyt. A tanítóképzőbe megtartott ünnepély programja volt: 1. Hymnus énekelte a képezdei férfiak. 2. Megnyitó beszéd mondotta Margitai József igazgató. 3. Bucsú Riegeről, énekelte a képezdei férfiak. 4. Március 15-ének méltatása. felolvasta Kóber Pál IV éves növendék. 5. Tavasz elmúlt, Lányitól, énekelte a képezdei férfiak. b) Talpra magyar, Boldistól, zongora kísérettel énekelte a képezdei

férfiak. 6. Reszket a bokor, Lányitól, énekelte a képezdei férfiak. 7. Március 15. Abrányitól, szavalta Trinkl Alajos III. éves növendék. 8. Néphangok, Bail tól énekelte a képezdei férfiak. 9. Hunyady-induló, előadta a képezdei zenekar. — A helybeli polgári iskolában az ünnepélyt délután 2 órákor tartották meg. Az ünnepélyt Pálya Mihály igazgató nyitotta meg. A Talpra magyar Rechnitzer Alfred III. oszt. tanuló szavalta. A nap jelentőségét Zrinyi Károly tanár méltatta, megmagyarázván a tízenkét pontot. Fölvastak Horváth István V. és Habermann Károly IV. oszt. tanulók. A csatadalt Bau Miksa II. oszt. tanuló szavalta. Az ünnepélyt a Hymnus nyitotta meg, s a Szózat fejezte be, melyet az ifjuság Alszegey Alajos tanár vezénylete alatt énekeltek el. — Este városunk értelmisége közül többen a Szeiverth-vendéglőben jöttek össze, a hol a zenekar által előadott magyar indulók, népdalok hangjai mellett lelkesedett a közönség. Zegler Kálmán kir. közjegyző emelkedett hangú, szép felköszöntőben emlékezett meg a nap jelentőségéről. A vasasztalnál Molnár E., Nuszy M. és Probst F. emlékeztek meg márcz. 15-ikéről, ahol az asztaltársaság rendezett magánkörben sikerült ünnepélyt.

— Szépirodalmi egyesület alakulása érdekében értekezést tartott e hó 15-én Csáktornyan a közs. népiskola irodájában. Jelen voltak: Benesák Ferenc, Czvetkovits Antal, Jeney Gusztáv, Margitai József, Morandini Bálint, Nuszy Máttyás, Neumann Simon, Rosenberg Lajos, Todor József, Thordai János. Szeiverth Antal és Sztrahia Károly. A szépirodalmi egyesület alakulása kimondatott. Az ügyek ideiglenes vezetését a megjelentek vállalták magukra. Az egyesület végleges megalakulása a legközelebbi egybehívandó közgyűlésen történik. A bizottság elnökévé Jeney Gusztáv, jegyzőjévé Thordai János, az alapszabálykészítő-bizottságba Czvetkovits Antal, Morandini Bálint, Szeiverth Antal és Sztrahia Károly választottak meg. Az egyesület célja a városnak szépítése parkírozás, az utcák rendezése stb. által. A cél igen üdvös. Ugy a czél, mint az egyesületet városunk t. közönségének figyelmébe ajánljuk!

— **Köszönet nyilvánítás.** Tekintetes Vranesics Károly főszolgabíró ur szíves volt a helybeli községi elemi népiskolába járó szegény tanulók tanszereire 5 frtot adományozni.

Midőn a fent nevezett összeget nyugtázom, egyuttal erkölcsi kötelességemnek ismerem az intézetünk iránt mindig jó indulattal viseltél mélyen tisztelt főszolgabíró urnak szíveséért a szegények nevében legbensőbb hála és köszönetemet is kifejezni Csáktornya, 1894. március 12. Jeney Gusztáv népkész. igazgató.

— **Mosdó posta** lesz ápril 1-től az Ukk-tapolcazi vasut-vonalon berendezve, mely a csáktornyai kir. posta- s távirádahivatal főnökének felügyeletére és vezetésére lesz bízva.

— **Öngyilkosság.** E hó 10-én délelben a Csáktornyai Budapest felé haladó postavonaton egy bécsi ékszerész úgnőke Varazdon vásárolt revolverrel agyonlőtte magát. A III-ik kocsiosztály kupéban utazók a vonat robogása miatt nem hallották a lövést. Az öngyilkos holttestét a mura királyi állomáson vették le és Perlakon az izr. temetőben temették el. Az öngyilkosság oka: zsiált anyagi viszonyok.

— **Erdős ígés.** Sárje nevű, mihályfalvi fűrész tartozó grófi fenyőerdő e hó 12-én délelben valószínűleg bosszúból meggyújtotta s égni kezdett. A 80 holdas táblából 8 hold teljesen leégett Szerencsére az erdő nappal gyulladt ki, s a közel lévő emberek kapákkal s csákyákkal lokalizálták a tüzet.

tjedna po prvom škropljenju, jer se neka na 100 litra vode vzeme 2 kile modre galice i 2 kile negašenog vapna, ar je steblika i listje već jakše. Késni krumpir nek se škropi i po tretji put, kaj je neobhodno potrebno, ako je bil mesec juliuš i augustuš moker (deždjeven) Tretji put škropi se opet 4 tjeđen poslje drugog škropljenja. Za tretje škropljenje vzeme se ista vnožina modre galice i vapna, kak god za drugo škropljenje.

Za škopljenje nek se upotrebljuju iste spricalke, kak se i upotrebljuju za škropljenje trsa.

Nasim gospodarom, vekšim i menjšim, koji se bave povanjem krumpira, gde se taj beteg pojavljuje, nemremo zadosta preporučiti, da hasnu' u to sredstvo. Stim budu oni ne samo oslobodili krumpira od njegove sigurne propasti, nego bude prihod i vnoço vekši, ar se bude krumpir dobro razvil, ostal bud' zdrav i nebude gnjilil.

Gospodarsko delo vu mesecu marciusu.

P o l j o d e l s t v o. Detelišća nek se vlače s branom, zimake sětve vu rahlom tlu povlače se valikom. Gnoj za okopavine podorava se. Ako se je tlo izsušilo, počme sa sejati zob, jara hrž, pšenica i grahorka. Senokoše moraju se čistiti ter gnojiti sa gipsom ili umjetnim gnojem. Detelina i trava se seja.

V o č a r s t v o. Vočke (sad) se obrezuju, koje još nisu obrezane, tero se odmotaču, koje su bile črez zimu zamotane. Stara kora se ostruze, divjake se sade, cepljenje se dovrsava, ter se posejaju koščice i zrno za uzgoj divljakah.

P o v r a r s t v o. Zemlja se priredjuje za sětvu. Seja se šalata, špinac, petrolej, kisjelica, luk i porluk Jagode i parga okopavaju se.

Č m e l a r s t v o Čmele treba pregledati, ako nema'u hrane, dati jim hranu, bezmاتیčnjaci moraju se spojiti, ili jim dati jesensku oplodnju maticu.

Š u m a r s t v o i v a d a s i j a.

Seja se žir (žalod), bukvice i kostanj, seja se takaj akacije seme. Vtice se moreju šonati, ar su hasnovite po gospodarstvu. Lov (vadasija) zevsema prestane.

Officiri i ostali prisednici suda počmu nekak neveruvano glavami kimati kad začuju ovu neveruvanu pripovest, oberstar međutim pošle po tui turske pope, koje prije, nego bude odsud izrečena zapita: Povedjte mi pod vašum prisegom, jeli je onaj pilj svetca Muhameda, kojega imate u džamiji za zastorom, zaista čudotvoran i jeli se pri njem čuda zbijaju?*

Popi hotěći još više na glas spravit svojega Muhameda, nego je do sad bil, od govore: „Ov naš svetec je bolje čudotvoran nego i koji na ovoj zemlji i pred njegovim piljem se svaki dan čuda pripedaču, kakova se nigde na svetu još nisu pripedača i kakova još nigdar nitko nije videl.“

„No onda je moguće“ — veli oberstar — „da je Muhamud ovomu soldatu svoj zlati lanc na čudčanski način prikazal. On si ga onda slobodno zadržil, a sud ga svake krivnje nešava. — Ja mu ali najstrožije prepovedam, da se nikada više neupdstupi u nlikakovoj cirkvi, niti od nijednoga svetca, bil on turski, pravoslavni, džovski ili katolički, ikaj na prikaz prijeti, jer bi sud ipak mogel podvojiti o istinitosti njegovog pripovedanja.“

KAJ JE NOVOGA ?

Kralj i kraljica na rtu sv. Martina.

Car i kralj Ferencz Jožef i kraljica Elisabeta šetali su se već ob 7 vuri vu jutro poleg morja. Ob 11 vuri primili su pohod nadvojvode Ljudevita Viktora, koji je došel iz Nizze i šnjimi zajtrekoval. Po poldan odpeljali su se kralj i kraljica prek talijanske medje vu Mortolu, da razgledaju ondešnje vrtove. Mortola leži na izhodnom rtu zaljeva mentonskog. Englez Hamburg kupil ov posjed (imanje) od 23 mekote s palačom Orengo za veliku šumu penez, ter je sagradil novu sjajnu palaču i uredil divni perivoj (vrt). Hamburg je ljeta 1867. stanoval vu Kini, gde je industrialnimi poduzeči stekel silen imetek. Nad ulazom vu palaču kinezkimi je slovi napisana reč „s r e č a“. Spomen-tabla vu latinskom jeziku, uzidana vu stěna, javlja, da je englezka kraljica Viktorija ovd' boravila 25. marci uša 1882.

Mr. Hambury, telegrafičko ubarješten o pohodu kraljevu, primil je svog visokog gosta na ulazu vu perivoj ter ga je najponizneše, francezki pozdravil. Kralj mu je odgovoril: „Ja sam već vnoço čul o Vaših vilinskih vitovih, ter se veselim, da ih mogu videti.“

Na to je sam gospodar odpelal kralja najprvlje vu palaču, koja je nakladjena silnim bogatstvom i dragocjenimi predmeti kinezke industrije i umjetninah, a napunjena i vnožinom stariuah Kralj se je šudil vnoćim predmetom, pak je pital, gde ih je vlastnik skup spravil. Zatim su pošli vu vrt, gde je kralj ostal iznenadjen vu obilnosti eksotičnog bilja. Hambury je kralju pokazal na stotine vrsti (fele) lianah rěčkih palmah iz Kine i Japanu, floru Australije, ter akacijah i euca-liptusa vu 120 vrstih. Nakon jednu vuru boravka kralj se je uz izjave najvećšeg začudjenja zahvalil vlastniku i povrnul se nazad vu svoje boravište.

O pohodu kraljevu vu Monte Karlu javljaju naknadno, da je občinstvo pohrlilo iz dvoranaš za kraljem ter tak obkolilo njegove kočije, da je komaj pošlo za rukom kasinaskim poslužnikom, da prekrć put, kojim je hotel iti.

Prije polazka vu Monte Karlo pohodili su kralj i kraljica cesaricu Eugeniju, koja stanuje (obitava) vu 12 sobah vu istom hotelu vu prvom katu (kondignaciji). Cesarica Eugenija dečekala je pohod pri vratu svog salona, a vu nazočnosti tajnika Pietria, Bourbakia i gospojice Allonville. Pohod je trajal 20 minut.

Prvi kurir iz Beča došel je vu Mentono 2. marciša ob 4 vuri po poldan, ter je donesel punu torbu službenih spisah kralju na rešenje. Kralj se već stane vu pol četrtil vuri vu jutro pak dela do šeste vure. Onda je prvi zajtrek od malo kafe i mrzloga mesa. Pri doručko ob 11 i obedu ob 6 vuri navěš su nazočai grof Paar i princz Liechtenstein. Kraljica jede sama, pokedob jemlje izključivo mrzlu hranu. Kraljičina pratnja blaguje vu table d'hote u vu hotelu. Kraljica ima sobom osem dvorkinjah vse vu črnini. Ona ustaje ob šesti vuri, pije mljeko ob 7 vuri, a obeduje na večer ob 7 vuri. Hrane sastavlja dvorski kuhač iz Beča.

Za kralja stigli su vu Mentone i dva bečki telegrafički činovniki, koji su vu hotelu uredili poslani telegrafički ured, direktno spojen s Bečom i Parizom.

Na povračku iz Mortole šetali su se kralj i kraljica vu perivoju svog hotela, ter

su se tu sreli i vojvodom Karlom bavarskom i caricom Eugenijom.

O polian 3. marciša stigla je iz Canesa nadvojvodkinja Marija Jozefa na rt sa. Martina, gde je pohodila kralja i kraljic vu, po zajtreku povraula se opet vu Caones.

Kralj je prijel vu posebao audienciju i prefakta Henry-a, ter mu se zahvalil na velikoj uslužnosti oblastih i diskreciji občinstva.

Čuje se, da bude kralj rtu sv. Martina ostal đvanajst danah, a kraljica do 26. marciša.

Jahta (ladja) „Greif“ nahadja se na popravku vu Genovi.

Njemačka (prajzka) carica vu Opatiji.

Iz Berlina javljaju: Carica Augusta Viktorija odputovala je s dečom i pratnjom posebnim dvorskim cugom 12. marciša vu jutro iz Berlina prek Vratislave vu Beč, a odvud i Zuom željeznicom vu Opatiju.

Vu Opatiji neima vezda sobe za nikakve peneze, vse je prepunjeno. Za istog namestačka Raldinia-a iz Tista morali su urediti jednu čitavučku sobu. Rinaldini bude pozdravil njemačku cesaricu na dohodku. Vu hotelu Kvisisana već su i iste sobe za kupanje upotrebili za stanove Isto tak je vu Voloskoj i Lovranu. — Prajzki ratni brod „Moltke“ na tri jarbola već je prispel prek Opatiju, da onde bude na službu prajekim carskim gostom.

Najkrajsja ženitba na svetu.

Grof Iginio Lamberti oženil je nezidavnu vu Majlandu komtesu Irenu Spraldelli. Na gostovanju po vjenčanju (zđavanju) zarunica je izneuada stala i otišla, da se preoblěde, ali ju od časa nisu mogli najti. Izkali su ju, afi zabadačo. Ista policija nije mogla pomoći. Grof se je nato vu zdvojenju povraul k svojem domu, a kad je odprl vrata, došla mu je vu susret njegova mlada žena vu dražestnoj opravi i milo se smijuč. Nu za mali čas prešla ju je volja na směh, ar joj je bēšen tovaruš izjavil, da se more tak povrnuti dimo, ar nije prijatelj takvih iznenadjenah. Nisu pomogle niti suze, niti molbe, mlada je žena odišla dimo, a vezda se vodi pravda za raztavu ženitbe.

Najbogača žena na svetu.

Jedue amerkanske novine pišu: Gdo misli, da najbogača žena na svetu stanuje vu sjajnoj palači, taj se jako vkanjuje. Mrs. Ketty Green, posjednica imetka od 60 milijunah dolarah, stanuje vu zevsema navadnoj oštariji vu varašu Brooklynu, koji se drži Nju Jorka. Ta se krčma nahadja vu Pierre pontstreet broj 89. Mrs. Green palača na tjeđen 7 dolarov za stan i hranu, škrtla (skupa) je prek mere, pak se je stoga i razstala sa svojim tovarušem, jeduim od prvih klubmanah vu Nju-Jorku. Mrs. Green opravlja se tak siromaški, da bi čovek mislil, da je bogica. Vsa je okrpna, jer nekupuje rado opravu. Jede vu kuhinji, hrani se najprostěše. Poleg toga je vrlo pobožna, i pohadja vsaki dan drugu cirkvu. Vrlo je nepovjerljiva i neobči s nikim, ar misli, da vsaki ju rad prositi za peneze njezine. Mrs. Green ima sina, koji je oženil milijunarku, — ali ova razme trošiti svoje peneze. Sparavoj starici vezda je 58 ljet, a imetek potiče od njezinoga oca Robinsona, koji je imal veliki posjed (imetek). Njezina kći Silvija takaj je nasljedila silen imetek, — ali škrtla kak i mati.

Kam kralj Behanzin svoju mater pošilja?

Jeden oficir, koji je ove dane sa Senegala stigao na danšif u Stamboulu u Marseille, pripoveda, da je dahomejski kralj Behanzin, videći se ostavljen od svih prijateljah, pozval k sebi svoju staru mater ter joj je rekao: „Ja se moram predati francoskomu kralju, no ja željim, da to dobi na znanje i moj otec Glé—Glé. Tvoja je vezda stvar, da mu tu poruku odneseš! ti moraš iti k njemu!“ Kad je dovršil tak svoj govor, dal je Behanzin svojoj materi odseći glavu, pak je i sam i prez najmenj eg znamenja čuti, bil nazočen ceremonije.

Zima u Siciliji.

Iz Sicilije pišeju, da ondi ovoga ljeta lada takva zima, kolike se nigdo živ nemislijava. Zadnja tri dana bila je tulika sněgna mečava, da je vnoغو ljudih nastradalo. Četiri željezničke štreke su zasipane, vu provinciji Zafferani leži sněg dva metra visoko, okolis Etne zevsema je nepristupan. Vu Kastiglianu zrušile su se 74 hiže, tri su ljudi mrtvi. Pri Viagrande našli su 4 razbojniko zmržujene, a kod Valle, zasul je sněg sedem hižah, koji ljudi nemreju iz hiže vun, pri čem je šest ljudi izgubilo život.

Zasuto selo.

Sa Sicilije javljaju, da se je velik dél Monte Patti a kod Messine odrinul ter zasul na podnožju ležeće selo Razzano. Akoprem je taki došla pomoć, ipak su mogli samo mrtve ljudi izvleći izpod ruševinah.

Potres.

Vu području celog Semmeringa, naročito vu Münzslagu, u Spitalu, vu Steinhausu, na bahnhofu Semering i vu Maria-Sac-u očutili su ob 4-ti vuri 16 minut po poldan jako jaki potres od zahoda na izhod. Najjake se je čutil potres vu blizini staciona Semmering — Istoga dana vu jutro ob pol deveti vuri bil je strašen potres vu Rumunskoj, ter je na više městah skvarjeno vnoغو hiža.

Kuliko se upotrebljuje mašinah za šivanje na svetu?

Vezla se rabi poprěk do petuajst mili junah mašinah za šivanje vu světu Na jedno ljetu proizvadža ih se vezda do 1,750.000 komadah. Uporaba ovih mašinah traje komaj 50 ljet. Na londonskoj izložbi ljeta 1851 bile su izložene tri, na parizkoj izložbi ljeta 1856. samo 14 mašinah, a ljeta 1861. već se ih vu Londonu fabricirali 33 fabrikanti. Ljeta 1853. napravljeno je vu sjedinjenih orsagih vu Ameriki vu vsem 2309 mašinah, a taj broj rasel je počam od toga ljeta ovak: 4469, 5513, 7323, 12.713. 18.589, a ljeta, 1859 bilo ih je 46 243.

Statistika vojne sposobnosti.

Austro-magjarski soldački ljetopis od ljeta 1892. valuje, da se broj sposobnjakah naproti predjašnom ljetu pomenjšal, za 17 820 soldatov. Od 1000 pozvanih na stavnju (vi zitu) bilo ih je ljeta 1890, još 292., ljeta 1890. 228, a ljeta 1892. samo 206 sposobnih. Glavni zrok nesposobnosti je pomenjkanje propisanog uzrasta i slabi telovni razvoj. Med Poljaki ima jih najmenje sposobnih (tauglich), obzirom na veličinu: 70 od jezere. Ljudi srědnjeg uzrasta (153 do 160 (centimetrov) nahadja se najviše med Magjari, najmre 304 vu jezeri. Ljudi, koji su visoki 160 do 170 centimetrov, ima najviše vu Českoj 567 od

jezere, onda dolaze Horvat 274 na jezero. Vrlo velikih ljudih, prěk 170 centimetrov ima najviše med Horvati, onda med Česi, pak Nemci i Rumunji. Zaradi obće telovne s'aboće bilo ih je poprěk 540 nesposobnih (untauglich) od jezere (za 19 više nego prveta ljeta). Kaj se tiče školske naobrazbe, opaža se povuad napredek.

Pělda služinceta.

Vu Münsteru vu Švicarskoj vumrla je ovih danah 83 ljet stara služkinja (dekla), koja je punih 70 ljet slušila vu jednoj ter istoj familiji.

Dobre žepne i stěne vure za fal cěae moći dobiti pri Pollak Bernatu vurararu vu Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za falcěau.

Nekaj za kratek čas.

Nespretan nalog.

Gospodin B. iz Budapešte imal je jednog psa, koj je svikam šnjim hodil. Jednoć ovak po Pešti okolo hodeći, odaljil se je malo Peš, a gospodin B. mu pričme fučkati, za da ga k sebi dozove, ali pes nehočeti fučkanje svoga goepodara slušati, samo bieži dalje. Gospodin dozove jednoga, onde ne daleko stojećega hordara, (služnika) kakovih ima u svakem varašu na svakom uglu vulice dosta, te mu veli: „Nuderte biežite za mojim psom, vilite ga tam, sad baš po sredini vulice bieži.“

Hordar učini, kak mu je zapovedano i za kratko vrijeme i pes i hordar iz očjuh gospodina B. zniknul.

Pod večer se šarko povrne domov a tak za njim ves zasopljeni hordar.

„Ali za Boga miloga!“ — veli sad gospodin B. — „Pak kaj niste mogli od jutra pak do sad toga psa vloviti?“

„Naj oprostite milostivni gospodin!“ — odgovori sada hordar — „Oni su meni zapovedali, da nek ja njihovom psom biežim i ja sem tak sedem vur dugo za njim po celom varašu bežal i nihovu zapoved pošteno i podpuno zvrševal. Jedna vura po 75 krajcari, čni ukupno pet forinti i 25 krajcari.“

Gospodin B. se jedno malo kiselo napravi, ali kaj si je hotel? — Hordar je njegovu zapoved od rieči do rieči podpuno zvršil, tu anda druge pomoći neima, nego platiti, kaj je i na zadnje gospodinu učinil.

Žeti, vezati, mlatiiti

Vojvoda württenberški Karol, bil je osobito nagel i onda nasilen te je u svojoj naglosti i nasilju više krat znal sam suda držati i jaj si ga onomu, koj mu je vu takovom slučaju u ruke dospel. Ali opet je imal i drugu dobru stran, da mu je najmre dobra dosietka i odmah svu srditost pogasila.

Evo piemera!

Za da se njegovi soldati nepovdaju menosti, imal je vojvoda navadu u prazno vrielei iste na poljsko dieło komandirati, gde su onda meče i puške sa lopatami i srpi zamenili. Pri tom ih je došel sam nadgledat i jaj si ga onomu, kojega je onda mangujućega našel.

Ova nesreća je jedan krat dostigla jednoga rekruta, koj još vse osabujnosti vojvodine nije poznal. Vojvoda ga je našel, miesto da svjemi pajdašj pšenicu zenje, pod jednim ne daleko stojćim drevom mirnu spati. Na mig vojvodinu, oprezali su soldati iz pšenicu jeden snop, soldata gore povallili te mu odsudjenih dvadeset i pet pričeli na zadnji kraj brojiti.

Dok su taj Posel obavljali, pričme se na snop povelani rekrut, akoprem na silu smejati. Kad to vojvoda spazi, pristupi ves razjaren njemu, te mu dovikne: buš se jošše norca delal iz mene! — kaj se smiješ?*

Rekrut koj se je u svojoj nevolji domislil, kaj je čul od ostalih soldatov pripovedati, da najme dobra dosietka vojvodu odmah na dobru volju spravi odgovori:

„A kak se nebi smejal, kad još nikada nisam videl ovak na hitro jedno za drugim žeti, vezati i mlatiiti?“

Ovom dosietkum je rekrut vojvodu razoružal od srditosti, on odmah zapove prestati mlatiiti a rekrutu hiti jedan cekin zii čimi: „Na! — To ti je srečno za rukum izišlo.“ — Te s tim smejuć otide.

Em. Kollay

»The Gresham«

Pr »The Gresham« zvanom london-skom družtvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacionaru), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu veššu ili menjšu svotu i topoleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće pa dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto družtvu zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvu ima svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

LOTERIJA

Graz 10-ga marcijuša 1894
26 39 5 59 50

Cena žitka. — Gabona arak

1 m.-mázsa. —	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6	50
Zab	Zob	6	50
Rozs	HRž	5	50
Kukoricza ó	Kuruza stari	4	85
uj	novi		
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga »	» žuti	4	—
Vegyes »	» změšan	4	—

NYILTÉR*

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különbözőszín s árnyalatban) szállít postabér-és vámmentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvar szállító) selyemgyára Zürichben; Minták postaforduloval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatt alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk

— **Magyar hírek.** S t i m e g e n amerikai szőlővesztőtelepet állít föl a gazdakör. — **Tapolczán** e hó 29. és 31-én ingyenes szőlőoltási tanfolyamot rendez Tuss Antal vinczellér isk. igazgató. — **D. r. Singer Bernát** választatot meg rábbá Tapo'czán. — **Tihany** a két orsz. vásárt engedélyezett a keresk. miniszter évenként. — **Hid eg k u t o n** Iluber Józsefnek 2 fejt, 4 kezű 4 lábú gyermeke született, de az első perczen meghalt. — **A keszthelyi** felső leányiskolát polgári iskolává alakítják át.

— **Kitüntetések feltalálók részére.** A philadelphiai „Franklin-intézet” közhirré teszi, hogy a következő érmeket és pénzjutalmakat tűzték ki hasznos találmányokért:

1. „Elliot Cresson érem”, aranyérem a művészetben vagy tudományban tett valamely fölfedezésért, vagy egy új hasznos gép vagy gyártási mód feltalálására, vagy javításáért, avagy anyagoknak gyártásbeli valamely kombinációjáért, nem különben kiváló működési képesség és a kiviteli tökéletességért.

2. „John Scott Legacy” jutalomdíj és érem; 20 font aranyban és egy bronzérem egy hasznos találmányra.

3. „Edward Longstreth érdemérem”, ezüst érem egy hasznos találmányért, fontos felfedezésért, vagy a tudomány, vagy az ipar körébe vágó érdemes dolgozatért.

E jutalomdíjak nem csupán kitüntetésképpen bírnak nagy becsülettel a pályázókra nézve, hanem ezen találmányok valódi értékének elismerésül is szolgálnak, melyeknek odaitélik azokat. A hazai feltalálók számára is részt kellene venniük e kitüntetésekért való versenyben. A newyorki nemzetközi műszaki iroda (11. Chambers Str.) készséggel ad erre vonatkozó felvilágosítást. (Bergl mérnök Budapest)

— **A világ legnagyobb gáztartóját** most építi Wood és tsá Philadelphian, az „East River Gaslight Co.” számára készült az, és átmérője 56 m. s 38 1/2 m. magasság mellett 148 000 kbm. köbtartalommal bír. Az ezután következő legnagyobb gáztartó körülbeül 115.000 kbm. térfogattal Chicagóban van. (Bergl mérnök Bpest.)

— **A gőzgép feltalálója?** Helsingforsban a közel múltban érdekes és rendkívüli régiséget találtak. Egy nagy szekrény volt az, mely komplikált vas-zárral volt ellátva s melynek egész kiviteliéből arra lehet következtetni, hogy az a középkor elején készült. Az eddig Ruzeff Miklós, Helsingers város tanácsosának birtokában lévő szekrényben egy nagy pergament tekercs és különféle vasalkatrék-voltak. A benne foglalt tárgyak egyrészt egy gőzgép részeit mutatják, henger dugattyu stb. kezdetlegesen és modellszerűen előállítva, de régiségük és rozszant állapotuk dacára is, e részek tisztán felismerhetők, mint olyanok, melyek csaknem egészen hasonló módon az első ismert gőzgépeknél használtattak. Mindegyik darabon e felírás olvasható:

„Suger pareus Galliaefecit.” Suger Franciaországnak birodalmi helytartója volt VI. és VII. Lajos királyok uralkodása alatt. Mig VII. Lajos a szent földön járt, mint kormányzó Suger vezette a kormány ügyeket és Franciaország körül szerzett érdemeiért a királytól a „Père de la Patrie” (a haza atyja) nevet kapta. Meghalt 1152-ben. Ha tehát a mondott történelmi leletről szóló hírek megfelelnek a valóságnak, akkor Suger, a 12. századbeli szerzetes és államférfi, Worcesternek, Saverynak, Newcombnak és Wattnak elődje, azaz a gőzgép első feltalálója volt.

— **Petanovits József** ur a főváros VI. kerületi kaszinó vendéglőse az általa épített Metropole szállodát saját kezelésébe vette át. Azon körülmény, hogy Petanovits ur szakmájában uttörőnek ismertetik, arra enged következtetni, miszerint a Metropole szálloda a fővárosba ránduló utazó közönség találkozó helye lesz, annál is inkább, minthogy Petanovits urat az utazó közönség, mint a temesvári kaszinó vendéglőse iránt tanusított szeretetre méltó előzékenységet nagyon kedveli, ezenfelül a Metropole szálloda nagyon elegánsan és minden igényt kielégítő kényelemmel be van rendezve.

CSARNOK.

Szerencsétlen szerelmesek klubja.

Irta: Fehér Dezső.

Én voltam a negyedik abban a kupében, a melyet úgy látszik szerelmesek számára rendezett be a magyar államvasutak igazgatósága.

Azon gondolkodtam, hogy provokáljam-e azt a három urat? a kik közönyös fásult arczczal báméskodtak a levegőbe és udvarias köszöntésemre még csak egy hideg ühmgetéssel sem feleltek, vagy átszálljak egyszerűen egy másik kupéba.

A provokálásból nem lett semmi, mert a kalauz nem akart segítséget vállalni, a másik kápében pedig a szerzett információk szerint, egy megkötözött örültet szállítottak a Lipótmezőre, a kinek a társasága kevesebb kellemetességek kecsgetett.

Helyet foglaltam a három világi ruhába öltözött karthauzi mellé és vártam, hogy mikor szólnak már legalább annyit, hogy „memento mori.”

De ajkuk néma maradt, és szemük pillantása merev, kétségbeesett — Észre sem vettem. — Talán a tizedik stációnál már meggyőződtem arról is, hogy utitársaim nem némák. Az egyik ugyanis fájdalmasan hörögte:

— Oh én boldogtalan!

A másik mint ha kontrázni akart volna rá:

— Oh én szerencsétlen!

És végezetül a harmadik is nyögött, hogy a harmonia teljes legyen:

— Oh én nyomorult!

Ez a dialóg annyira megtetszett nekem, hogy kedvem kerekedett negyediknek beállni. Égnek meresztve szememet, hajamat kezdetem felborzolni és kétségbeesett hangon kezdtem zokogni:

— Oh én legeslegboldogtalanabb e földön!

A tisztelt utitársak erre az elegikus kitérésre mint hogyha föleszméltek volna. Egyszerre mind a hárman nagy részvétellel fordultak hozzám.

— Hogyan ön is szenved?

— Irtózatosan szenvedek, Leirhatatlannak az én kínjaim.

— Ő nem szereti?

Az öt nagy „Ő”-vel mondták és időzölelek közt, és így hamarosan tisztába

jutottam a helyzettel. Eleinte úgy Kaál-Kápolna felé azt hittem, hogy tisztelt utitársaim bárányművelet és most kiviláglott, hogy szerencsétlen szerelmesek. Kesergő hangon válaszoltam nekik:

— Igen, Ő nem szeret. Csak úgy mint felebarátját, csak úgy szeret. Más-képen nem. Ez pedig még gondolatnak is megörjítő.

Jótekonan halott a vallomás az utitársaimra, mert erre azután valóságos baráti viszony fejlődött ki közöttünk. Így tudtam meg hogy az egyik ur Virányi Tibor hivatásszerűleg könyvvezető, de szabad óráiban poéta. Szerelmes egy bankár leányába, a kinek 50,000 forint hozománya van. Ily körülmények között fölösleges magyarázni, hogy a bankár kisszasszony miért nem szereti Virányi urat viszont! és hogy mindezek után miért a legboldogtalanabb individuum a föld tekén.

A második ur dr. Kohn Ábrahám jónévű vidéki fiskális, a ki egy református pap leányába szerelmes. Hogy pedig egy református pap leánya miért nem szeret-le viszont egy olyan embert, a kit véletlenül Kohnnak is, Ábrahámnak is hívnak, azt ugyancsak fölösleges tovább magyarázni.

A harmadik ur Nyurga Barnabás diurnista egy vidéki törvényszéknél. Szerelmes egy primadonnába. A primadonnának pedig tudvalevőleg ősi erényök, hogy a viszontszerelmet grófi lényűnél alább nem érzik.

Uraim! indítványoztam egy tantalusi sóhajjal. Mindenekelőtt állapotunk meg abban, még mielőtt kiszállunk, hogy e föld kerekégén mi vagyunk a legboldogtalanabb emberek

Ugy van! Ugy van! Zengték rá mind a hárman egyetértelműleg.

Épen ezen kívánságunknál fogva — folytattam én, — nekünk van kizárólagos jogunk az öt világrészben ahhoz, hogy megalakítsuk a „Szerencsétlen szerelmesek klubját.”

Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadták. A klubb megalakult és mindjárt kidolgoztuk az alapszabályokat is. A klubba csak oly férfiak vehetők fel tagokul, a kik szavahihető tanukkal tudják igazolni, hogy a szívük legalább is repedőfélben van. Minthogy a klubb eszméje tölem eredt, engem választottak meg elnöknek, nekem adták át az aláírt tagsági ívet és engem bíztak meg, hogy az új klubnak tagokat gyűjtsek, propagandát csináljak, hogy az első országos konferenciámnál immo-zansabb legyen és mennél nagyobb hatást gyakoroljon a köszívű ideálokra.

Az országos konferenciából azonban nem lett semmi! mert Virányi ur tudatta, hogy e hó 7-én eljegyezte főnökének Retek Kázmér szép és kedves leányát Boris-kát. Dr. Kohn Ábrahám Grünbaum Szálival lett boldog. Nyurga Barnabás pedig már keresztapának is megintvált.

A „Szerencsétlen szerelmesek klubja” ezért nem alakult meg. De isten tudja, hogy én mikor lehetek megint valahol „elnök.”

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tične se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Kajlišara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. — Izlazi svaki otijeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“, „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

Gospodarstvo.

Kak treba vraćiti krumpira od betega?

Da je krumpir betegom podvrgnut, poznato je svakomu gospodarju, ar vsaki je imal već priliku videti, kak vu ljetu krumpirova mladica počrni, ter počne gnjiliti, sbog česa se krumpir slabo razvija, rado gnjili i preko zime teško se čuva. Znalo se je već prvlje, da toga betega zrokuju gljivice, koje prék zime ostanu na krumpiru, ter se vu ljetu počnu opet povnožavati, ter fondati posadjeni krumpir. Do zadnjih letah nije se znalo za nikakvo sredstvo, kojim bi se dal taj beteg zaprčćiti ili izvračiti, ter se je nato do'lo istom vu noveše v'eme, kada se je spodobna gljivica pojavila i na trsovim listju ter istog fondala. Taj beteg na trsu je vinska medljica (perenospora v tucula), koju zrokuje gljivica, o kojoj smo već lani pisali. Proti tomu betegu počela se je upotrebljavati modra galica i to sa najboljšim haskom, a pokedob se je opazilo, da je gljivica, koja zrokuje beteg na krumpiru, počeli su se pokusi (próbanja) delati, nebi li se sa istim sredstvom mogel i beteg na krumpiru sfondati, ter tim i krumpira od skvarjenja osloboditi. Próbanja bila su povoljna, i sredstvo proti betegu krumpira bilo je tim nadjeno.

Prvlje, nego li budemo o vraćenju toga betega govorili, potrebno je, da poznamo samoga betega.

Kak je već povédano, beteg na krumpiru zrokuju gljivice nazvane Peronospora Phytophthora infestans.

Ako je ljetu suho, nepojavi se taj beteg toliko, kak vu deždjevnom ljetu, gde se silnom hitrićom od jednog polja do drugog širi, gđe je sadjen krumpir. Taj beteg nepojavi se samo na listju krumpira, on okuži takaj vu zemlji gomole (zrnje), ter se dalje širi, ter vu pivnici fonda krumpira.

Znamenja toga betega su sljedeća: Od meseca juniuša do meseca augustuša, pri ranom krumpiru prvlje, pri kesnešem kesneše, pojave se na listju i stabljiki krumpira pjege (fleki), koje su s početka hrdjave, kesneše pak črne farbe. Na zadnoj strani listja nahadja se okolo tih črnih pjegah bela pljesnivost, koja se osobito za deždjevno vreme jako pojavljuje. Te gljivice mire veter prenesti sa jedne biline na drugu, iz jednoga polja na drugu, i za kratko vreme pojavi se beteg vu čeloj okolici. Zaradi dežda gljivice padnu na zemlju, ter dođu vu zemlju do krumpira, pak se tak okuži i krumpir (gomolje). Kad se beteg na listju pojavi, listje postaje navék bolje črno, ter počme gnjiliti. Zaradi pomenjanja listja nemre se vu gomolju (vu zrnih krumpira) stvarati škrob, ter takov krumpir postane prazen i vodeni. Ako beteg dojde do gomolja, počme krumpir črniti, više puta vu zemlji i gnjiti, vrlo lahko pak gnjije kesnese vu pivnici ili kojem drugom mestu

gde se ima prék zime čuvati. Ta kov krumpir pokvari se, ter nevreden za hranu, niti valja za seme, ar ima vu sebi već betega. Vu očih, kaj se na krumpiru nahadjaju, prezimi gljivica, ter se vu protuljetju počme povnažati i širiti po stabljiki i listju, čim krumpir počme tirati. Meseca juniuša pako, kad počimlje vekša toplina, i ako je k tomu zadosta rose ili deždja, pojavi se na listju vu takovoj vnožini, da listje počme padati, kak smo prvlje napomenuli.

Da se krumpir čuva i vraći proti tomu betegu, najsigurneše sredstvo proti tomu je modra galica. Sa tim sredstvom mora se krumpir škropiti, ter se tim more beteg tak preprčćiti, da neškodi krumpiru. Vu 100 litrov vode raztopi se poldrugi kilogram modre galice i 2 kile negačnog vapna. Da se modra galica leže raztopi, nek se na drobno raztuče, ter prvlje raztopi vu 5 litrov vriće vode. Ta raztopina se onda vlije vu 95 litrov mrzle vode, vu kojoj je raztopljeno vapno. Više od 2 kile modre galice na 100 litrov vode, nesme se dati, ar bi tim bila tekućna prejaka, koja bi mogla listje požgati, pokedob je listje od krumpira bolje mehko. Za 1 hektar (1 1/2 ral) treba se tak priredjene tekućine 500 litrov.

Vrlo važna je stvar, da se krumpir škropi vu pravo vreme. Zakesni li se prvo škropljenje, nebi više niti hasnilo. Zato nek se prvi put škropi početkom meseca juniuša. Drugi put nek se škropi četrtoga

ZABAVA.

Prikaz Muhamedov.

Kad je austrijska vojska Hadži Lojove buntovnike i ustaše (insurgente) u bieg natirala te Bosnu zauze'a, bili su austrijski vojniki po čeloj Bosni tako porazd eljeni, da su uvijek i vu vsako vreme sve bosanske stanovnike i cijelu zemlju pred očima imali i na svako njihovo gibanje skoznu pazku držati mogli. U Bosni su nastanjeni katoliki, pravoslavni (vlahi) muhamedanci (turci) i židovi. — Ima i lutersnov i kalvinov, ali ovi su u menjšem broju. — Kak su raznovrstne viere stanovniki onde, naravski je, da moraju i raznovrstne cirkve biti.

U jednom anda varošincu se nahadja turska cirkva, koja je čudotvorna i k kojoj uvijek romari putuju. U toj cirkvi iliti po turski: džamiji, je za jednim zastorom iz drega zrezani veliki pil, koj tobož predstavlja samoga Muhameda. Ov Muhamed, uslied pripovedanja turskih popov i dohadjajućih te odhadjajućih hodočastnikov iliti romarov, ako ga on, koj od njega pomoć treba, pošteno nadeli, velike čidaćine dela. Od ovud

su već mnogi šepavi, posvema zdravi oti li, ako su pet do deset cekinov u škreblicu pod Muhamedovimi nogami hitili. — Tak se je najmre pripovedalo. — A mnogi opet, koji su makar čukate u škreblicu hitili, a nisu bili Muhamedove milosti vriedni, akoprem čukate povrnjene nisu dobili, ipak su onak bromi od onud otišli, kak su i dešli. — Ovak je najmre u istinu bivalo.

Jednoč donese nieki bogati turčin velikoga zlatoga lanca te ga vrgne velikomu svetcu okolo vrata s tam molbum, da bi ga od strašnoga betega velike nevolje iliti padačice, na kojoj je ov siromak betegeval, izvračiti dostojal. Jeli ga je zvraciti, ili nije, neznam, ali zlati lanc je ostal svetcu okolo vrata, dok ga jeden od austrijskih soldatov, koji su, kak je prije rečeno, Bosnu držali zaposječnutu, nije spazil i jer je valjda bil iz čiganske vlaške familije, svetcu iz vrata potujno potegnul.

Cieli varošinec se je zbnul, jer kaj takovoga se još nikada nije dogodilo. To nije nitko iz Bosne napravil! — To je moral nekoj anstrijski soldat, koj neima niti pojma kak je Muhamed veliki svetec, načiniti. — Takova pogrda prvoga i najvećkega svetca se ima smrtjum kaštigati. — Ovak, i slično tomu se je na daćeko u okolici govorilo.

Na jedan krat se je zeznalo, da ga je jedan soldat u vrijeme, kad nikoga nije bilo u džamiji, potajno svetcu iz vrata potegnul. — Soldata su odmah prijeli i pred soldački sud (koj nezna za šalu) postavili. — Na pitanje, zakaj je to učinil, odgovori on:

„Ja svetca nisam okral, nego jedan krat sam hotel videti tursku službu božju pak sem se odputil u njihovu cirkvu. Poslje službe božje sam postal u preveliku zmoćnost sve mogućega svetca Muhameda na toliko zamišljen i zadubljen, da niti nisam spazil, kad su svi iz cirkva otišli. Na jedan krat začujem za zastorom onde, kak me netko do imenu zove; ja se stanem i idem tam te porinem rukom zastor na stran, — ali sad sem i imal kaj za videti: U jednoj svetlosti, koju moje oko nije podnašati moglo, stoji tu veliki Muhamed te me tak ljubezno gleda, da sem se razplakal i na kolena opal. On nato zdigne ruku, vze me iz vrata svoga zlati lanc te mi ga pruži veleč: „Evo ti prikazujem zlati lanc, kojega meni u mojoj svetosti nije treba. Darivam pak te znijm zato, jer kak sem videl, akoprem si pravoslavni, ipak mene, velikoga svetca Muhameda poštuješ i meni se klanjaš, — zato vze mi evo iz mojih ruk ov dar i nek ti bude znamenje moje dobrovoljnosti.“

Hirdetmény.

Alulírott van szerencsém Csáktornya és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására hozni, hogy több felszólítás folytán Csáktornyan egy

fiók fogászati műtermet

nyitok és ugyanott minden hónapban 5 napig fogok a n. é. közönség szolgálatára állni, megjelenésemet minden előző héten az ottani hírlapban fogom közzé tétetni, személyes megjelenésemet pedig falragaszokkal fogom hirdetni.

Együttal vagyok bátor a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy folyó hó végével föltétlenül Csáktornyára érkezem és működésemet ez alkalommal 10 napra fogom kiterjeszteni

994 1-1 mély tisztelettel

Prohászka J. Nándor

gyak. fogspezialista Zala Egerszegen.

Egy jó házból való fiu
TANONCZNAK
felvétetik **Kramarits**
Viktor fűszer és csemege-kereskedésében Perlakon. 986 3-3

554. tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Plichta Kázmér és társai végrehajthatóknak, Guttmann Józsefné szül. Beit Rozina végrehajtást szenvedett elleni 138 ft 38 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (* csáktornyai kir. járásbiróság) területén lévő drávavásárhelyi 2. tk. 151. hrsz.: a ingatlanból és tartozékaiból végrehajtást szenvedett illető 1/4 rész 522 ftban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a febbebb megjelölt ingatlan az

1894. évi márczius hó 27-én d. e. 10 órákor

a dráva-vásárhelyi község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság, mint tkvihatóság.
Csáktornyan, 1894. évi február hó 17-én.

991 1-1

Meghívás.

Van szerencsém a n. é. közönséget meghívni a folyó hó 18-és 19-én (vasárnap és hétfőn) a vásártéren tartandó

Büvészeti-előadásra

mely alkalommal a legsikerültebb és legújabb érdekes mutatványokat lesz szerencsém bemutatni. Minél számosabb látogatásért esedez

mély tisztelettel

AMANDA k. a.
szalon-büvésznök.

995 1-1

Előadások d. u. 3 órától est 8 óráig.

Belépti-díj: I-ső hely 20 kr., II dik hely 10 kr. gyermekegy 5 kr.

A mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozom ezennel, hogy az általam építettett

METROPOLE SZÁLLODÁT

Budapest, Kerepesi-ut 18. sz.

saját kezelésembe vettem át

Ezen I-ső rangu szálloda a legújabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest legélénkebb helyén tűnik ki, azonkívül központi fűtéssel, felvonógéppel (Lift) villamos világítás és fürdővel el van látva és kitűnő étterem és kávéházzal bir.

Kiszolgálás és világítás nem számítattk fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtörekvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség megalgedését kiérdemelni és kérem az eddig irántam tanusított bizalommal ezen új vállalatomra átruházni

kitűnő tisztelettel

PETANOVITS JÓZSEF
szálloda-tulajdonos.

993 1-3

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

óras és ékszerész Csáktornyan,
főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájcezi zsebóra-

arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

Legjobb szerkezetű svájcezi zseborak.

Pati inga órák.

